

Bruselj, 9. marec 2023
(OR. en)

7248/23

COPS 122
CFSP/PESC 410
DEVGEN 56
CONUN 78
ENER 110
CLIMA 118
SUSTDEV 41
ENV 220
ONU 21
RELEX 324

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta

Prejemnik: delegacije

Št. predh. dok.: 6233/23

Zadeva: Sklepi Sveta o podnebni in energetske diplomaciji

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o podnebni in energetske diplomaciji, ki jih je Svet odobril na seji 9. marca 2023.

Sklepi Sveta o podnebni in energetske diplomaciji

„Krepitev podnebne in energetske diplomacije EU v kritičnem desetletju“

1. Posledice trojne krize planeta, tj. podnebnih sprememb, izgube biotske raznovrstnosti in onesnaževanja, predstavljajo globalno grožnjo obstanku, predvsem najranljivejših, zaostrujejo revščino in neenakost ter vplivajo na stabilnost. Podnebna in energetska diplomacija EU je zato osrednji element zunanje politike EU. EU je odločena, da bo s partnerji po vsem svetu sodelovala v okviru svoje podnebne in energetske diplomacije, da bi izvajali Pariški sporazum, omejili dvig temperature na svetu na 1,5 °C v primerjavi s predindustrijsko ravno, podprli najranljivejše, zlasti v najmanj razvitih državah in majhnih otoških državah v razvoju, pri prilagajanju na posledice podnebnih sprememb ter povečali obseg skupnega podnebnega financiranja. Obenem se bo še naprej zavzemala za pravičen prehod na podnebno nevtralna in odporna gospodarstva in družbe v skladu z agendo za trajnostni razvoj do leta 2030 in akcijsko agendo iz Adis Abebe o razvojnem financiranju. V zvezi s tem EU poudarja pomen močnega večstranskega pristopa, ki temelji na pravilih in v središču katerega so ZN, da bi uspešno obravnavali te svetovne izzive.
2. Rusija s svojo nezakonito, neizzvano in neupravičeno vojno agresijo proti Ukrajini, s katero očitno krši Listino ZN, povzroča neizmerno trpljenje ljudi, ogromno škodo za okolje in povečano tveganje za jedrsko varnost v Ukrajini. Vojna povzroča krizo na področju energetske varnosti in prehransko krizo s svetovnimi posledicami. Svet zavrača uporabo energije in hrane kot sredstva za izsiljevanje. EU bo čim prej in postopoma odpravila svojo odvisnost od uvoza ruskega plina, nafte in premoga. EU se v celoti zavezuje, da bo še naprej podpirala partnerje, zlasti Ukrajino, tudi pri odzivanju na rusko sistematično uničevanje kritične infrastrukture v Ukrajini, predvsem energetskega sistema. EU bo prispevala k potrebam Ukrajine po okrevanju in odpornosti ter ji pomagala pri dolgoročnem gospodarskem in energetskem prehodu. Okolju prijaznejša obnova Ukrajine je lahko eden od temeljev tesnejšega povezovanja Ukrajine z EU, ki bo koristil vsem.

3. Glede na ugotovitve Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) Svet odločno poudarja, da podnebna kriza zahteva takojšnje, nujno in pospešeno ukrepanje ter večje ambicije. Odločni in ambiciozni blažitveni ukrepi so najboljše orodje za preprečevanje povečanja potreb po prilagajanju, pa tudi izgub in škode, povezanih z negativnimi posledicami podnebnih sprememb. V vseh sektorjih so na voljo rešitve, s katerimi bi lahko skupaj prepolovili svetovne emisije toplogrednih plinov do leta 2030, kot je navedel IPCC. Svet spodbuja partnerje, naj izkoristijo priložnosti, da bi ustvarili trajnostno gospodarsko rast in delovna mesta.
4. Skupne svetovne ambicije za ničelno stopnjo emisij bi lahko znatno zmanjšale dvig temperature, vendar sedanje politike in naložbe niti slučajno ne zadoščajo, da bi temperatura ostala v okviru cilja iz Pariškega sporazuma. Omejitev dviga temperature na 1,5°C bi bistveno omilila posledice podnebnih sprememb. Svet zato nujno poziva k odločnejšemu ukrepanju in večjim ambicijam na svetovni ravni v tem ključnem desetletju, da bi v skladu z analizo IPCC omejili segrevanje na okoli 1,5°C, za kar je treba najpozneje do leta 2025 doseči najvišjo raven svetovnih emisij toplogrednih plinov in le-te do leta 2030 zmanjšati za 43 % v primerjavi z letom 2019. V zvezi z metanom so potrebna skupna prizadevanja, da bi svetovne emisije tega plina do leta 2030 zmanjšali vsaj za 30 % glede na ravni iz leta 2020.

5. Svet poziva vse države, zlasti pa vse države, ki so odgovorne za glavino emisij, in članice skupine G20, naj podvojijo svoja prizadevanja za sprejetje in izvajanje ambiciozne podnebne in energetske politike, skladne z omejitvijo dviga temperature na 1,5°C. V zvezi s tem Svet poziva vse države, zlasti tiste, ki tega še niso storile, naj čim prej v letu 2023 in še pred COP28 predstavijo svoje nove ali posodobljene nacionalno določene prispevke z višjimi, ambicioznejšimi in dokončnimi cilji zmanjšanja emisij za celotno gospodarstvo. Ti prispevki bi morali biti utemeljeni s konkretnimi politikami in ukrepi za njihovo izvajanje. EU je zavezana hitri operacionalizaciji ambicioznega delovnega programa za blažitev podnebnih sprememb, ki je pomemben instrument za nujno okrepitev ambicij in izvajanja na področju blažitve v tem ključnem desetletju, da bi spodbujali trdne politike in preučili, kako lahko različni sektorji in pravičen energetski prehod pripomorejo k ambicioznemu podnebnemu ukrepanju in krepitvi zavez. Svet tudi poziva države, naj čim prej predložijo poročila o poteku prilagajanja ter predstavijo ali posodobijo svoje dolgoročne strategije za razvoj z nizkimi emisijami toplogrednih plinov, s katerimi naj bi do leta 2050 dosegli neto ničelne emisije. EU spodbuja k ambicioznejšemu zmanjšanju emisij v vseh sektorjih in pozdravlja zaveze sektorjev, kot je prometni sektor, vključno z ladijskim in letalskim prometom.
6. Letos ima svet edinstveno priložnost, da predvsem na vrhu o podnebnih ambicijah in drugem vrhu o ciljih trajnostnega razvoja, ki ga je za september sklical generalni sekretar ZN, ter v okviru politične faze pregleda globalnega stanja na 28. zasedanju Konference pogodbenic (COP 28) Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja v Združenih arabskih emiratih predstavi napredek in zagotovi nadaljnje smernice za naslednjo generacijo nacionalno določenih prispevkov ter doseže cilje Pariškega sporazuma. EU v zvezi s tem pozdravlja poročilo generalnega sekretarja ZN „Naša skupna agenda“ in napovedani vrh o prihodnosti, načrtovan v letu 2024, kot spodbudi za nadaljnje ukrepanje na svetovni ravni z vključujočim in učinkovitim večstranskim pristopom.

7. EU sprejema odločne in odločilne ukrepe za zmanjšanje neto emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 1990, da bi najpozneje do leta 2050 dosegla podnebno nevtralnost in si zatem prizadevala za negativne emisije. Svet je že v sklepih z dne 24. oktobra 2022 izrazil, da je pripravljen, da čim prej po zaključku pogajanj o bistvenih elementih svežnja „Pripravljeni na 55“ po potrebi posodobi nacionalno določene prispevke EU in njenih držav članic v skladu s točko 29 Glasgowskega podnebnega pakta in točko 23 Izvedbenega načrta iz Šarm el Šejka, da bi upoštevali, kako se s končnim rezultatom bistvenih elementov tega svežnja uresničuje krovni cilj EU, ki ga je potrdil Evropski svet decembra 2020. EU bo določila svoj podnebni cilj v skladu z evropskimi podnebnimi pravili. Komisija bo v ta namen najpozneje v šestih mesecih po prvem pregledu globalnega stanja po potrebi pripravila zakonodajni predlog na podlagi podrobne ocene učinka. Svet poziva visokega predstavnika in Komisijo, naj skupaj z državami članicami EU v okviru podnebne diplomacije EU pozovejo vse druge države, da si tudi one že pred COP30 leta 2025 čim prej zastavijo visoke cilje za naslednji krog nacionalno določenih prispevkov po letu 2030. Sistem EU za trgovanje z emisijami je ključen za politični odziv EU, zato EU spodbuja partnerje, naj vzpostavijo in razširijo lastne instrumente za oblikovanje cen ogljika, da bi uspešno in učinkovito zmanjšali emisije.
8. Svet odločno poudarja, da je ključnega pomena okrepiti ukrepe za prilagajanje in odpornost po vsem svetu ter da je nujno treba pospešiti ukrepe in podporo za preprečevanje, minimizacijo in odpravljanje izgub in škode, povezanih s posledicami podnebnih sprememb. Svet poudarja tudi pomen nacionalnega in lokalnega načrtovanja prilagajanja za podporo učinkovitemu izvajanju pod lokalnim vodstvom ter pomen uresničevanja globalnega cilja prilagajanja. V zvezi s tem Svet podpira polno in učinkovito operacionalizacijo mreže iz Santiaga, izvajanje Sendajskega okvira za zmanjševanje tveganja nesreč in njegov vmesni pregled, ki naj bi bil opravljen leta 2023, ter učinkovito izvajanje nacionalnih načrtov prilagajanja.

9. Svet potrjuje zavezo EU, da bo podprla najranljivejše, zlasti v najmanj razvitih državah in majhnih otoških državah v razvoju, ter krepila obstoječo mrežo institucij, ki državam v razvoju trenutno zagotavljajo pomoč in krepitev zmogljivosti pri pripravi na posledice podnebnih sprememb in odzivanju nanje. EU in njene države članice v tem duhu izpostavljajo poziv 26. zasedanja Konference pogodbenic (COP 26) v Glasgowu, da naj bi do leta 2025 za države v razvoju vsaj podvojili skupno podnebno financiranje za prilagajanje na podnebne razmere v primerjavi z ravnmi iz leta 2019.
10. Svet poziva EU in njene države članice, naj še naprej povečujejo obseg financiranja za prilagajanje na podnebne spremembe in za odpornost pri njim, s poudarkom na najranljivejših, prek skupnih pobud Ekipe Evropa in drugih mednarodnih instrumentov, na primer pobude V20/G7 o globalnem ščitju proti podnebnim tveganjem. EU odločno podpira poziv generalnega sekretarja Združenih narodov, da naj bi v naslednjih petih letih povsod vzpostavili življenjsko pomembne sisteme zgodnjega opozarjanja, in sicer tudi prek večje podpore CREWS (pobudi za podnebno tveganje in sisteme zgodnjega obveščanja) ter prek t. i. SOFF (instrumenta za financiranje sistematičnega opazovanja).
11. Svet poziva EU in njene države članice, naj še naprej konstruktivno sodelujejo v razpravah o novih ureditvah financiranja, vključno s skladom, da bi državam v razvoju, ki so še posebej ranljive, pomagali pri odzivanju na izgube in škodo, povezane z negativnimi posledicami podnebnih sprememb. Svet poziva vse partnerje iz vseh regij, ki to lahko storijo, tudi onstran tradicionalne baze ponudnikov razvojnega financiranja, naj razširijo svojo podporo in opredelijo nove vire financiranja, tudi inovativne, z okrepitvijo dopolnjevanja, sinergij, doslednosti in usklajevanja ter prizadevanji za zapolnitev najnujnejših vrzeli v obstoječem mozaiku rešitev in institucij.

12. Glede na bistveno soodvisnost podnebnih sprememb, izgube biotske raznovrstnosti in degradacije tal, vključno z dezertifikacijo, ter sprememb vodnega cikla Svet poziva EU in njene države članice, naj še naprej krepijo ukrepe, vključno s financiranjem za biotsko raznovrstnost in sonaravne rešitve ter partnerstvi. Svet priznava ključno vlogo oceanov in njihovo funkcijo „modrega ogljika“ ter ključno potrebo po zaščiti, ohranjanju in obnovi kopenskih ekosistemov, tudi gozdov, ter celinskih in obalnih vodnih ekosistemov, da bi ublažili posledice podnebnih sprememb, se prilagodili nanje in okrepili odpornost proti njim. Svet tudi priznava, da je potreben celovit pristop do izzivov, povezanih z vodo, in pozdravlja letošnjo konferenco ZN o vodi. Svet priznava, da je treba okrepiti ukrepanje v zvezi z vodo, in je zavezan, da bo v okviru svoje podnebne in energetske diplomacije izpeljal prihodnjo akcijsko agendo za vodo. Svet poleg tega poudarja, da je treba odpraviti onesnaževanje s plastiko. Svet poudarja tudi, da je treba zaščititi kulturno dediščino pred uničujočimi posledicami podnebnih sprememb in vremenskih ujm.
13. Svet pozdravlja kunminško-montrealski svetovni okvir za biotsko raznovrstnost, ki je zgodovinski dogovor, sprejet na konferenci Združenih narodov o biotski raznovrstnosti (15. zasedanje Konference pogodbenic (COP15) Konvencije o biološki raznovrstnosti), in okvir za globalne ukrepe na področju biotske raznovrstnosti do leta 2030 in pozneje, ter poziva k njegovemu učinkovitemu izvajanju, tudi z zgodnjo predložitvijo visokokakovostnih nacionalnih strategij in akcijskih načrtov za biotsko raznovrstnost, da bi jih lahko obravnavali na konferenci o biotski raznovrstnosti COP16. Ta okvir skupaj s Pariškim sporazumom utira pot podnebno nevtralnemu, naravi prijaznemu in odpornemu svetu do leta 2050.

14. Svet pozdravlja zavezo o podvojitvi zunanjega financiranja EU za biotsko raznovrstnost na 7 milijard EUR v obdobju 2021–2027, zlasti za najranljivejše države, ter podobne zaveze, ki so jih nekatere države članice EU sprejele pred in na konferenci o biotski raznovrstnosti COP15, hkrati pa priznava, da so potrebna znatna dodatna sredstva in naložbe iz vseh držav in virov ter da se je treba izogibati naložbam, ki bi lahko imele negativne posledice za biotsko raznovrstnost in naravo.
15. EU skupaj s svojimi državami članicami in Evropsko investicijsko banko (EIB) prispeva največ sredstev za javno podnebno financiranje na svetu in je še naprej v celoti zavezana, da bo prispevala k temu, da se čim prej in vsako leto do leta 2025 doseže skupni cilj 100 milijard USD za podporo podnebnim ukrepom v državah v razvoju, ter poziva druge donatorje, naj okrepijo svoja prizadevanja v zvezi s tem. Strategija EU Global Gateway in naš pristop Ekipe Evropa sta ključna instrumenta za zagotavljanje trajnostnih naložb v partnerskih državah EU.
16. Svet poudarja, da je treba finančne tokove nujno uskladiti s cilji Pariškega sporazuma, mobilizirati znatno več podnebnega financiranja na svetovni ravni, povečati trajnostno financiranje v državah z nizkimi in srednjimi dohodki ter zagotoviti ustrezno podporo zlasti za najrevnejše in najranljivejše v najmanj razvitih državah in majhnih otoških državah v razvoju. Svet v zvezi s tem poudarja, da je treba pospešiti mobilizacijo zasebnega financiranja za projekte za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, infrastrukturo, odporno proti podnebnim spremembam, ter druge razvojne dejavnosti in svetovne javne dobrine. Svet poudarja, da je treba v to delo vključiti finančna ministrstva, tudi prek koalicije finančnih ministrov za podnebne ukrepe, da bi pospešili zeleni prehod in dosegli obsežno mobilizacijo finančnih sredstev v skladu s cilji iz Pariškega sporazuma. Svet si bo prizadeval zagotoviti namenski prostor za razpravo o ustrezni uskladitvi finančnih tokov glede na podnebno nevtralnost in razvojne poti, odporne proti podnebnim spremembam, tudi na COP28 v Dubaju. Svet pozdravlja potekajoče delo strokovne skupine na visoki ravni v zvezi s povečanjem obsega trajnostnega financiranja v državah z nizkimi in srednjimi dohodki zaradi izvajanja zunanje razsežnosti evropskega zelenega dogovora in zaradi priprave načrta za krožno financiranje.

17. Izboljšanje dostopa do financiranja za podnebno ukrepanje in zmanjšanje stroškov financiranja projektov za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje v državah, ki so najbolj izpostavljene podnebnim spremembam, ob upoštevanju bremena njihovega dolga, je ključnega pomena za skupni cilj, tj. povečanje obsega podnebnega financiranja in uresničitev ciljev trajnostnega razvoja. Svet zato pozdravlja poziv COP27 v Šarm el Šejku, naslovljen na vse deležnike multilateralnih razvojnih bank in mednarodnih finančnih institucij, naj reformirajo prakse in prednostne naloge teh bank in vse finančne tokove uskladijo s podnebno nevtralnimi in proti podnebnim spremembam odpornimi razvojnimi potmi, ter poziva k jasno opredeljenemu časovnemu okviru. Svet tudi spodbuja multilateralne razvojne banke, naj okrepijo tehnično strokovno znanje, ki ga nudijo državam v razvoju, da bi med drugim pripravile projekte za energetske prehode, ki bodo privabili domače in tuje zasebne vlagatelje.
18. Svet pozdravlja priporočila skupine strokovnjakov, ki deluje v okviru skupine G20, iz neodvisnega pregleda okvirov kapitalske ustreznosti multilateralnih razvojnih bank in podpira njihovo čimprejšnje izvajanje. Svet poziva multilateralne razvojne banke, naj izvedejo ustrezna priporočila, potem ko bodo skrbno preučile njihove učinke, ne da bi pri tem ogrozile svoj status prednostnega upnika, visoke bonitetne ocene in dolgoročno finančno stabilnost. Predstavniki EU in njenih držav članic se bodo kot člani odborov multilateralnih razvojnih bank in mednarodnih finančnih institucij usklajevali, da bi spodbudili in podprli ambiciozne predloge za nadaljnjo uskladitev strategij teh bank in institucij s cilji Pariškega sporazuma ter znatno povečali podnebno financiranje; Svet pozdravlja ambicije Evropske investicijske banke v zvezi s tem. Svet z zanimanjem pričakuje razprave o teh vprašanjih, tudi o načrtu razvoja Svetovne banke, na spomladanskih in letnih srečanjih Mednarodnega denarnega sklada (MDS) in Svetovne banke leta 2023 ter si bo konstruktivno prizadeval, da bodo te razprave pozitivno prispevale k nadaljnjim razpravam, tudi na zasedanju COP28 v Dubaju. Svet prav tako podpira vlogo MDS, ki pomaga svojim članicam pri reševanju strukturnih izzivov politike, povezanih s podnebjem, ter pozdravlja dejstvo, da so bili vidiki podnebnih sprememb prek skrbniškega sklada za odpornost in vzdržnost vključeni v obstoječe posojilne instrumente MDS.

19. Svet z zanimanjem pričakuje vrh o globalnem finančnem paktu, ki bo junija 2023 v Parizu in ki naj bi se med drugim osredotočil na mobilizacijo dodatnih sredstev za podnebno financiranje in na sproščanje novih virov financiranja za podnebno ranljive države z izboljšanjem naložbenih pogojev.
20. EU in njene države članice bodo še naprej krepile sodelovanje ter si z ambicioznimi partnerji in organizacijami prizadevale za pravičen svetovni prehod na podnebno nevtralnost. Svet pozdravlja partnerstva za pravičen energetski prehod v sklopu skupine G7, sklenjena z Južno Afriko, Indonezijo in Vietnamom, ter je zavezan njihovi operacionalizaciji. Prav tako podpira trenutno delo v zvezi z drugimi tovrstnimi partnerstvi. Pričakuje, da bodo vse zadevne partnerske države zelo angažirane, kot je to potrebno za nacionalno vodeno preobrazbo. Vzporedno s temi partnerstvi poziva visokega predstavnika in Komisijo, naj gradita na tekočih pobudah in preučita možnosti za okrepljeno sodelovanje z državami, ki so močno odvisne od fosilnih goriv, predvsem premoga, zlasti na Zahodnem Balkanu ter v vzhodnem in južnem sosedstvu, pa tudi z državami v razvoju in državami s srednjimi dohodki, za katere so značilne visoke, z energijo povezane emisije.

21. Svet priznava, da podnebne spremembe, izguba biotske raznovrstnosti, dezertifikacija, onesnaževanje in degradacija okolja vedno bolj ogrožajo človekovo, državno in regionalno varnost, zaradi njih pa se lahko zaostrijo vzroki in dinamika konfliktov ter razsežnosti ranljivosti. Potrjuje svojo diplomatsko angažiranost na področju voda kot orodje za zagotavljanje miru, varnosti in stabilnosti. Obenem priznava, da obstaja znatna vrzel v podnebnem financiranju za ranljive države, ki so jih prizadeli konflikti. Pozdravlja skupno poročilo o napredku za obdobje 2020–2022 v zvezi s časovnim načrtom za podnebne spremembe in obrambo ter v zvezi s konceptom za celostni pristop k podnebnim spremembam in varnosti, obenem pa opozarja na sklepe o ženskah, miru in varnosti, ki jih je sprejel novembra 2022. Poudarja, da je treba povezavo med podnebjem, mirom in varnostjo vključiti v zunanjo politiko in delovanje EU, tudi v analize, inkluzivne procese zmanjševanja podnebnega tveganja in tveganja nesreč in vnaprejšnje ukrepanje, gradnjo miru, mediacijo, preprečevanje konfliktov, razvojno sodelovanje, podnebno financiranje in podnebno diplomacijo, vključno z namensko diplomacijo na področju voda. Visokega predstavnika poziva, naj okrepi zmogljivosti EU za analiziranje, zgodnje opozarjanje in strateško predvidevanje, vseskozi upošteva povezavo med podnebjem, mirom in varnostjo ter pravočasno opozarja na tveganja, povezana s podnebjem, in ta tveganja tudi analizira.
22. Pozdravlja namero visokega predstavnika in Komisije, da predstavita skupni predlog, ki naj bi EU omogočil, da bo bolje preprečevala in obvladovala vse varnostne in obrambne posledice podnebnih sprememb in degradacije okolja. Obenem pozdravlja in spodbuja tesnejše sodelovanje z drugimi mednarodnimi in regionalnimi organizacijami, kot so Združeni narodi, Nato, OVSE in Afriška unija, ter s partnerskimi državami, skladno z institucionalnim okvirom EU in ob polnem spoštovanju avtonomije odločanja EU.

23. Svet ponovno potrjuje, da je glavni cilj zunanje energetske politike EU podpirati, intenzivirati in pospešiti sedanji svetovni energetski prehod kot ključni element za doseg podnebne nevtralnosti. Pospešitev vključujočega in pravičnega energetskega prehoda je tudi ključna rešitev, ki bo zagotovila energetsko varnost in splošen dostop do varne, trajnostne in cenovno dostopne energije v EU in njenih partnerskih državah po svetu, hkrati pa zmanjšala emisije toplogrednih plinov.
24. Svet skupno sporočilo z naslovom „Zunanje sodelovanje EU na področju energije v spreminjajočem se svetu“ označuje kot enega od bistvenih elementov načrta „REPowerEU“, ki ga je predlagala Komisija; to sporočilo je odgovor na energetsko krizo, ki sta jo v veliki meri povzročila ruska vojna agresija v Ukrajini in dejstvo, da Rusija energijo uporablja kot sredstvo za izsiljevanje EU in partnerskih držav. EU in njene države članice bodo še naprej omejevale vpliv ruske vojne agresije na energetsko varnost in cenovno dostopnost energije v tretjih državah, zlasti najranljivejših.
25. EU bo s svojo energetsko diplomacijo dejavno podpirala izvajanje zadevnih sankcij in uvedbo mehanizma cenovnih kapic za rusko nafto in naftne proizvode.
26. Svet poziva visokega predstavnika in Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami okrepita stike, usklajevanje in partnerstva s tretjimi državami skladno s prednostnimi nalogami, opisanimi v nadaljevanju. Nova energetska partnerstva bi morala dopolnjevati obstoječe sodelovanje s ključnimi partnerji na področju energije, hkrati pa ohraniti odpornost in konkurenčnost EU ter njene domače vire.
27. EU bo v sklopu svoje energetske diplomacije ob upoštevanju vodnega in okoljskega stresa spodbujala vedno večjo uporabo in sistemsko vključevanje energije iz obnovljivih virov ter električno povezljivost. Obenem bo s svojo energetsko diplomacijo spodbujala uvajanje varnih in trajnostnih nizkoogljičnih tehnologij.

28. EU bo v sklopu svoje energetske diplomacije spodbujala razvoj na pravilih temelječih, preglednih in neizkrivljenih svetovnih trgov vodika, izhajajoč iz zanesljivih mednarodnih standardov in sistemov certificiranja.
29. Svet visokega predstavnika in Komisijo poziva, naj pospešita ukrepe, s katerimi bosta energetska učinkovitost in varčevanje z energijo, ki jima priznava ključno vlogo, postala prednostna naloga v svetovnem merilu, ter razmislita o tem, da bi ob tesnejšem dvostranskem sodelovanju oblikovala tudi namensko pobudo, pri tem pa izhajala iz obstoječih mednarodnih prizadevanj.
30. Svet poudarja, da je treba vlagati v vse bolj krožne industrijske procese in vrednostne verige ter na ta način pripomoči k prehodu na podnebno nevtralnost v sektorjih, v katerih je težko doseči zmanjšanje emisij. Nadalje poudarja pomembnost stalnih inovacij, zlasti na področju tehnologij, ki so ključne za dosego podnebne nevtralnosti, in podpira nadaljnjo krepitev dvostranskih strateških raziskovalnih partnerstev in sodelovanja prek svetovnih forumov, kot sta Misija: inovativnost in ministrsko srečanje za čisto energijo. EU bo sodelovala z mednarodnimi partnerji pri reformi regulativnih okvirov, skušala bo okrepiti tehnološko vodstvo svojih podjetij, podpirala bo sprejemanje standardov EU na svetovni ravni ter si prizadevala, da bodo njena podjetja prek mednarodnih trgov pravično in neovirano dostopala do virov in tehnologij; na ta način bo ohranila konkurenčnost in se izognila novim odvisnostim.

31. Svet meni, da so države zaradi odvisnosti od fosilnih goriv izpostavljene nestanovitnosti trga in geopolitičnemu tveganju in da bo treba za prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo fosilna goriva z nezmanjšanimi emisijami, kot jih je opredelil IPCC, na svetovni ravni postopno opustiti, njihova poraba pa bo morala doseči višek že v bližnji prihodnosti. EU bo dosledno spodbujala svetovni prehod na energetske sisteme, ki bodo izključevali fosilna goriva z nezmanjšanimi emisijami, in se zavzemala za to, da bi do takšnega prehoda prišlo že veliko prej kot leta 2050. Svet v zvezi s tem opozarja na zavezo, sprejeto v sklopu COP26, da se s postopnim zmanjševanjem dokončno ukine električna energija iz premoga z nezmanjšanimi emisijami, ter poziva k odločnemu in pravičnemu svetovnemu prehodu na podnebno nevtralnost, med drugim k postopnemu opuščanju tovrstnega premoga pri proizvodnji energije, najprej pa k takojšnjemu prenehanju vsakršnega financiranja nove premogovniške infrastrukture v tretjih državah.
32. EU se bo ob priznavanju, da je treba najranljivejšim skupinam zagotoviti ciljno usmerjeno podporo, v sklopu svoje energetske diplomacije zavzemala za to, da bi se na svetovni ravni postopoma opustile okolju škodljive subvencije za fosilna goriva, saj ne prispevajo k pravičnemu prehodu na podnebno nevtralne energetske sisteme. Svet pozdravlja napredek, dosežen v okviru pobude Svetovne trgovinske organizacije o reformiranju subvencij za fosilna goriva.

33. Skupni uvoz fosilnih goriv v EU iz Rusije je v zadnjih nekaj mesecih znatno upadel. V tem kontekstu bo EU s svojo energetske diplomacijo podpirala nujna prizadevanja za okrepitev in zaščito svoje energetske varnosti in se pri tem izogibala novim odvisnostim, ker je to potrebno, da ohrani konkurenčnost in državljanom zagotovi cenovno dostopno energijo. Čeprav so nemudoma in tudi srednjeročno potrebni nujni ukrepi za nadaljnjo diverzifikacijo oskrbe z zemeljskim plinom, Svet opozarja, da zlasti zaradi skupnega ukrepanja držav članic v zvezi z varčevanjem z energijo in pospešenega uvajanja obnovljivih virov energije ni potrebno, da se v celoti zamenja nekdanji obseg uvoza ruskega zemeljskega plina. Da bi EU pripomogla k cilju diverzifikacije oskrbe z energijo v okviru REPowerEU, bo s svojo energetske diplomacijo podpirala stike ter usklajevanje z zanesljivimi proizvajalci zemeljskega plina in velikimi odjemalci, promovirala ustrezno infrastrukturo, medsebojne povezave ter pregledne, na pravilih temelječe, odprte in likvidne energetske trge. S svojo energetske diplomacijo bo podpirala mehanizem EU za skupno nabavo v okviru energetske platforme EU, vključujoč pogodbenice Energetske skupnosti, pri čemer bo posebno pozornost namenila energetske varnosti in odpornosti teh partnerjev. V sklopu te diplomacije bo po potrebi podpirala tudi prizadevanja prizadetih držav članic za diverzifikacijo oskrbe z jedrskim gorivom.
34. Svet poudarja, da EU v okviru prizadevanj za diverzifikacijo fosilnih goriv ne bi smela spodkopavati dolgoročnih ciljev podnebne nevtralnosti na svetovni ravni in da bi morala preprečevati vezanost na tovrstna goriva in nasedle naložbe. V sklopu teh prizadevanj bi morala v prvi vrsti uporabiti obstoječo infrastrukturo za fosilna goriva, ob izpostavljanju njenega potenciala za spremembo namena, in med drugim sistematično ukrepati za zmanjšanje emisij metana. Svet zlasti opozarja na vrednost, s katero se v smislu podnebne in energetske varnosti ponašajo sistemi trgovanja, temelječi na zajemanju metana, denimo shema „Vi zbirate, mi plačamo“ („You Collect/We Buy“). Cilj zunanjega ukrepanja EU na področju energije je prizadevanja za diverzifikacijo fosilnih goriv povezati z dolgoročnimi partnerstvi za energetske prehod.

35. Svet poudarja, da je treba podpreti mednarodna prizadevanja za zmanjšanje vpliva, ki ga ima obstoječa infrastruktura za fosilna goriva na okolje in podnebje, vključno s črnim ogljikom. V zvezi s tem bo EU skupaj z ZDA in drugimi partnerji še naprej dodatno spodbujala in razvijala ukrepanje v okviru svetovne zaveze za metan. Svet v zvezi s tem pozdravlja, da je Mednarodna opazovalnica emisij metana razvila sistem za opozarjanje in odzivanje na emisije metana (t. i. Methane Alert and Response System ali MARS). Visokega predstavnika in Komisijo poziva, naj nadaljujeta delo v zvezi s Skupno izjavo uvoznikov in izvoznikov energije o zmanjšanju emisij toplogrednih plinov iz fosilnih goriv.
36. Svet poudarja, da je treba okrepiti in diverzificirati svetovne oskrbovalne verige za trajnostne surovine, potrebne za energetski prehod, če naj bi v prihodnjih desetletjih zagotovili energetsko varnost, in z zanimanjem pričakuje predlog, ki ga bo Komisija pripravila v zvezi z aktom o kritičnih surovinah, pri tem pa v celoti upoštevala njegove geopolitične razsežnosti.
37. EU bo v sklopu svoje energetske diplomacije v neposredni bližini svojih meja ter na regionalni in svetovni ravni še naprej promovirala in podpirala najvišje standarde glede jedrske varnosti, okolja in preglednosti.
38. Svet opozarja, da je nujno treba doseči rezultate na področju energetske revščine in univerzalnega dostopa do energije v skladu s ciljem trajnostnega razvoja 7, pri tem pa uporabiti inovativne finančne modele in tehnologije s posebnim poudarkom na elektrifikaciji podeželja, vključno z decentraliziranimi energetskimi sistemi, in na izzivu čistega kuhanja. Svet z zanimanjem pričakuje pregled cilja trajnostnega razvoja 7 v okviru političnega foruma na visoki ravni – drugega vrha o ciljih trajnostnega razvoja, ki bo leta 2023.

39. Svet poudarja, da je treba zagotoviti učinkovito večstransko strukturo in mehanizme upravljanja kot gonilo vključujočega in pravičnega svetovnega energetskega prehoda v skladu s cilji Pariškega sporazuma, ter opozarja na predhodne izjave v podporo trenutnim reformnim procesom, ob hkratnem omejevanju nadaljnje razdrobljenosti pobud.
40. Svet priznava, da bo energetski prehod na podnebno nevtralnost, ki se bo izvajal s potrebno hitrostjo, na svetovni ravni pomembno vplival na družbe, gospodarstva in geopolitiko. EU bo v sklopu svoje zunanje politike še naprej krepila sposobnost predvidevanja, da bi lahko napovedovala nove varnostne in geopolitične izzive, ter v tem kontekstu po potrebi sodelovala s partnerji iz tretjih držav in v sklopu ustreznih mednarodnih pobud in organizacij, kot sta IRENA in OECD.
41. Svet bo skupaj z visokim predstavnikom in Komisijo še naprej krepil obstoječe in uvajal nove načine sodelovanja s partnerskimi državami in civilno družbo, pa tudi v sklopu pobud za mlade in ženske z namenom utrjevanja podnebnega ukrepanja na regionalni, nacionalni in podnacionalni ravni ob izpostavljanju načela solidarnosti in pristopa „neprezrtja“, kot ga zagovarjajo ZN. V zvezi s tem opozarja na sklepe, ki jih je sprejel oktobra 2022 in v katerih je izjavil, da je treba pri ukrepanju proti podnebnim spremembam spoštovati in spodbujati človekove pravice, pravico do zdravja, pravico do čistega, zdravega in trajnostnega okolja, pravice domorodnih ljudstev, kot so zapisane v Deklaraciji ZN o pravicah domorodnih ljudstev, pravice lokalnih skupnosti, migrantov, otrok, invalidov in ljudi, ki živijo v težkih razmerah, pa tudi enakost spolov in polno uživanje vseh človekovih pravic s strani žensk in deklet ter njihovo opolnomočenje.

42. Svet je v zvezi s podnebnim ukrepanjem odločen spodbujati pristop, ki bo temeljil na človekovih pravicah in upošteval vidik spola, odločen je zagovarjati socialno pravičnost, poštenost in vključenost pri svetovnem prehodu na podnebno nevtralnost ter polno, enakopravno in smiselno sodelovanje in angažiranost žensk pri sprejemanju odločitev, povezanih s podnebjem, in dosledno izpolnjevanje obveznosti na področju človekovih pravic pri ukrepanju proti podnebnim spremembam. Prav tako bo EU še naprej podpirala smiselno udeležbo mladih in otrok v procesih sprejemanja odločitev o podnebnih spremembah ter učenje o podnebjem in ozaveščanje javnosti o podnebnih spremembah. Svet pozdravlja, da sta v sklopu ZN Svet za človekove pravice in Generalne skupščine priznala, da je pravica do čistega, zdravega in trajnostnega okolja človekova pravica. EU bo dejavno sodelovala v razpravah za spodbujanje te pravice ter podpirala vključevanje in nediskriminacijo. Svet priznava prispevek zagovornikov okoljskih človekovih pravic, ki se soočajo z doslej najhujšimi grožnjami in napadi.
43. Svet poziva visokega predstavnika, Komisijo in vse države članice, naj kot politično prednostno nalogo z intenzivnim usklajevanjem, izmenjavo informacij in ojačitvijo delegacij EU in veleposlaništev držav članic ter prek ustreznih mrež in delovnih skupin na ravni EU in mednarodni ravni okrepijo podnebno in energetske diplomacijo EU. Obenem podpira misije in regionalne pobude, tudi skupne, za podnebno ozaveščanje na ravni EU in držav članic, zlasti v okviru priprav na COP28 in v sklopu pregleda globalnega stanja. Poudarja, da je za odzivanje na kampanje napačnega informiranja in dezinformiranja, katerih namen je diskreditirati ukrepe EU, potrebno dodatno usklajevanje. Redno bo spremljal skupna prizadevanja, s katerimi naj bi uskladili in povečali vpliv podnebne in okoljske diplomacije EU, visokega predstavnika in Komisijo pa poziva, naj okrepita zmogljivosti, ki jih namenjata podnebni in energetske diplomaciji EU.
44. EU in njene države članice se zahvaljujejo egiptovski vladi, da je gostila COP27 v Šarm el Šejku; veselijo se sodelovanja z Združenimi arabskimi emirati, ki bodo predsedovali naslednjemu, 28. zasedanju COP, in sploh vsemi partnerji ter upajo na uspešen in ambiciozen izid COP28.